

Kammarrätt, 2023-6421

KAMMARRÄTTEN I

DOM

Mål nr 6421-23

GÖTEBORG

2024-06-11

Göteborg

KLAGANDE

Varbergs kommun

MOTPART

[Vårdnadshavaren, född 1978]

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 16 oktober 2023 i mål nr 9903-23, se bilaga A

SAKEN

Laglighetsprövning

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Varbergs kommun yrkar att förvaltningsrättens dom ska upphävas och anför följande.

När elev med växelvist boende inte går på någon anvisad skola anser kommunen att prövning av organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska göras mellan den hemadress som ansökan avser och vald skola. Om prövningen av om det uppstår merkostnader för kommunen ska göras i förhållande till den skola som är utpekad som anvisad skola sett till en annan adress än vad ansökan gäller, innebär detta att elever med växelvist boende får helt andra möjligheter att få skolskjuts vid val av annan skola jämfört med övriga elever. Förvaltningsrättens bedömning har inte stöd i nu gällande praxis.

[Vårdnadshavaren] anser att överklagandet ska avslås och anför att prövningen ska göras i förhållande till Hagaskolan, vilket är den skola som är anvisad skola utifrån sonen [elevens] folkbokföringsadress.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

[Eleven] bor växelvis hos sina föräldrar. Han har valt att gå i en annan skola (Trönningeskolan) än den skola som kommunen skulle ha anvisat honom med utgångspunkt i folkbokföringsadressen hos mamman (Hagaskolan). Förskole- och grundskolenämnden i Varbergs kommun har avslagit hans ansökan om skolskjuts från pappans adress och anför att den anvisade skolan, utifrån pappas adress, är Lindbergs skola. Till denna skola hade [eleven] varit berättigad skolskjuts med en upphandlad skolskjuts. Det finns ingen upphandlad skolskjuts till den valda skolan och det skulle därför uppkomma en ekonomisk och organisatorisk svårighet i skollagens mening att bevilja honom skolskjuts till Trönningeskolan.

Frågan i målet är om kommunens metod för att pröva [elevens] rätt till skolskjuts är förenlig med skollagen.

Av 10 kap. 32 § andra stycket skollagen (2010:800) framgår att elever som väljer att gå i en annan skola än den där kommunen annars skulle ha placerat dem har rätt till skolskjuts endast i de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen.

Bedömningen av om anordnandet av skolskjuts i sådana fall kan medföra ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för kommunen ska göras utifrån de skyldigheter kommunen skulle ha haft om eleven valt att gå i den skola som han eller hon placerats i (prop. 2009/10:165 s. 741).

Varbergs kommun argumenterar för att en prövning av rätten till skolskjuts vid växelvist boende ska göras utifrån den adress som ansökan avser. Det vill säga merkostnaden ska uppskattas i relation till den skola som eleven skulle anvisats utifrån ansökningsadressen. Kammarrättens uppfattning är att detta synsätt inte har stöd i lag. Merkostnaden ska prövas utifrån den skola som kommunen skulle placerat eleven i om denne inte valt en annan skola. Placeringskolan skiftar inte beroende på vilken hemadress som ansökan om skolskjuts avser. Eftersom Varbergs kommun inte prövat [elevens] rätt till skolskjuts i enlighet med skollagens regler ska beslutet upphävas så som förvaltningsrätten bestämt. Överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (KR-01).

Linn Bergenfelz

Karin Johansson

Katarina Dunnington

referent

Två särskilda ledamöter har deltagit i avgörandet.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN

DOM

Mål nr 9903-23

I GÖTEBORG

2023-10-16

Avd. 5

Göteborg

KLAGANDE

[Vårdnadshavaren, född 1978]

MOTPART

Varbergs kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar yrkandet om att [eleven] ska beviljas skolskjuts och upphäver det överklagade beslutet.

BAKGRUND

[Eleven] bor växelvis hos sina föräldrar. Han ansökte om skolskjuts mellan hemmet hos pappan [vårdnadshavaren] och den valda skolan Trönningeskolan. Förskole- och grundskolenämnden i Varbergs kommun avlog ansökan med i huvudsak följande motivering. Eleven är folkbokförd hos sin mamma och utifrån den adressen är anvisad skola Hagaskolan, till vilken han inte har rätt till skolskjuts. Utifrån [vårdnadshavarens] adress skulle eleven anvisats till Lindbergs skola och dit skulle rätt till skolskjuts finnas. Skolskjuts vid växelvis boende förutsätter att eleven går i en anvisad skola sett till någon av vårdnadshavarnas adresser. Det gör inte eleven och skolskjuts kan då inte beviljas utifrån växelvist boende. Rätt skulle ha funnits till skolskjuts till Lindbergs skola (5 km), men då med upphandlad skolskjuts. Det finns inte någon upphandlad skolskjuts mellan elevens hem och den valda skolan (8,5 km). Det skulle därmed uppkomma en ekonomisk och organisatorisk svårighet för kommunen att bevilja skolskjuts till den valda skolan. Ansökan avslås därför.

YRKANDEN M.M.

[Vårdnadshavaren] yrkar att det överklagade beslutet ska ändras så att skolskjuts beviljas och anför i huvudsak följande. Fråga är varken om organisatoriska eller ekonomiska svårigheter. Skolskjuts begärs endast mellan sonens hem hos honom och därifrån är det kortare väg till Trönningeskolan än till Hagaskolan. - [Vårdnadshavaren] ger in karta,

Varbergs kommun anser att överklagandet ska avslås och anför i huvudsak följande, Anvisad skola sett till den adress som ansökan avser är Lindbergs skola, Prövningen görs då mellan hem och Lindbergs skola samt hem och den valda skolan Trönninge, Om ansökan om skolskjuts gjorts mellan hemmet hos mamman och Trönningeskolan, hade det gjorts en jämförelse med Hagaskolan, Det finns ingen möjlighet att vid en ansökan om skolskjuts göra jämförelse med två hemadresser i samma ansökan, Det skulle innebära att elever med växelvist boende skulle få större chans till skolskjuts till en vald skola än elever utan växelvist boende,

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

- Tillämpliga bestämmelser m.m.

Ett överklagat beslut ska upphävas, om

1. det inte har kommit till på lagligt sätt,
2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen eller regionen,
3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller

4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning (13 kap, 8 § första stycket kommunallagen),

Elever i grundskola med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet (10 kap, 32 § första stycket skollagen),

Denna rätt gäller dock inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem, i de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter, ska kommunen även anordna skolskjuts i dessa fall (10 kap, 32 § andra stycket skollagen),

Av förarbetena till skollagen framgår att bedömningen av huruvida anordnandet av skolskjuts i dessa fall kan medföra ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för kommunen ska göras utifrån vilka skyldigheter kommunen skulle haft om eleven valt att gå i den skola som han eller hon placerats i (prop, 2009/10:165 s, 741),

Enligt praxis är kommunen enligt skollagen skyldig att tillhandahålla kostnadsfri skolskjuts för en elev som valt en annan skola än den kommunen anvisat endast om det kan ske utan merkostnader för kommunen (jfr HFD 2013 ref. 77).

- Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrättens prövning i detta mål är begränsad till en prövning av om det överklagade beslutet är olagligt eller inte har kommit till på lagligt sätt enligt bestämmelserna i 13 kap. 8 § första stycket kommunallagen. Förvaltningsrätten får alltså inte pröva det överklagade beslutets lämplighet och inte heller sätta annat beslut i dess ställe. [Vårdnadshavarens] yrkande om att rätten ska ändra beslutet så sonen får skolskjuts kan därför inte prövas i målet.

Omständigheter som inte hänför sig till någon av de fyra prövningsgrunderna i 13 kap. 8 § första stycket kommunallagen kan inte beaktas vid förvaltningsrättens prövning. Det är den klagande som ska visa att beslutet är olagligt enligt någon av prövningsgrunderna.

Högsta förvaltningsdomstolen prövade i RÅ 2002 ref. 91 vad som gällde enligt den tidigare 1985 års skollag (1985:1100) i fråga om kostnadsfri skolskjuts vid växelvis boende när föräldrarna var bosatta i samma kommun. Domstolen konstaterade att systemet med växelvis boende är förankrat i föräldrabalken och då det tillämpas får barnet anses ha två likvärdiga hem. Att begränsa rätten till kostnadsfri skolskjuts enligt 1985 års skollag till resor mellan bostaden där barnet är folkbokfört och skolan, skulle enligt domstolen strida mot principen om kostnadsfri grundskoleutbildning. En sådan tillämpning hade enligt Högsta förvaltningsdomstolen inte heller stöd vare sig i skollagens bestämmelser eller i förarbetena till dessa. Domstolen fann därför att kommunens beslut stred mot lag och skulle upphävas.

Bestämmelsen i 10 kap. 32 § första stycket i nu gällande 2010 års skollag motsvarar i stort sett vad som gällde enligt 1985 års skollag. Därmed är Högsta förvaltningsdomstolens avgörande i RÅ 2002 ref. 91 vägledande även vid tillämpning av 2010 års skollag (jfr HFD 2014 ref. 34).

Förvaltningsrätten konstaterar med hänvisning till det ovan sagda att när det gäller skolskjuts från elevens hem och den plats där utbildningen bedrivs, ska bedömningen av om den sökta skolskjutsen medför ekonomiska svårigheter för kommunen göras i förhållande till elevens båda hem när fråga är om växelvis boende inom samma kommun.

[Eleven] bor växelvis hos sina föräldrar. Han har valt att gå i en annan skola (Trönningeskolan) än den skola som kommunen skulle ha anvisat honom med utgångspunkt i folkbokföringsadressen hos mamman (Hagaskolan).

Prövningen av den nu sökta skolskjutsen ska göras med hänsyn till såväl kommunens skyldigheter i fråga om att anordna skolskjuts mellan [eleven] hem hos mamma och den anvisade skolan Hagaskolan som skyldigheten avseende sträckan mellan hans hem hos pappan och samma skola. Att pröva mot en fiktiv anvisad skola så som kommunen gjort (Lindbergsskolan) saknar stöd i lagstiftningen. Endast en skola kan vara den anvisade skolan. Av det överklagade beslutet framgår att [eleven] inte skulle haft rätt till skolskjuts mellan sitt hem hos mamman och den anvisade skolan Hagaskolan. Någon prövning av huruvida han hade haft rätt till skolskjuts mellan sitt hem hos pappan och Hagaskolan har kommunen inte gjort. Varbergs kommun har således inte prövat rätten till skolskjuts på ett korrekt sätt. Beslutet strider därför mot skollagens bestämmelser om skolskjuts och ska upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-03)

För kommunmedlemmar; kungörelsedelgivning

Karin Hartmann

Rådman

I avgörandet har även två särskilda ledamöter deltagit